

Täysistunto

Tiistai 25.10.2016 klo 14.04—20.39

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 219/2016 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Keskustelu

20.19 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa herra puhemies! Halusin pyytää puheenvuoron sen takia, koska istun ympäristölautakunnassa pohjoisessa Keski-Suomessa ja siellä on juuri tänä iltana kokous, jossa edellisen hallituksen maksutaksalain ja tupakkalain uudistusten perusteella korotetaan valvontamaksuja tupakan vähittäismyyntipisteissä siten, että kun tällä hetkellä valvontamaksu on 58 euroa 1—3 myyntipisteestä per vuosi, niin maksut joutuvat korotettavaksi 500 eurosta ylöspäin, ja tämä tulee olemaan yleinen käytäntö. No, tässä esittelytekstissä todettiin, että tästä täytyy tiedottaa sen takia, että näitä myyntipisteitä ehditään sitten ajaa alas. Ja näin arvellaan tapahtuvankin, että tupakan myynti nyt sitten tulee väheneämään huomattavasti — todettiin, että ehkä se sitten on positiivinen asia, että sitä tupakkaa ei niin useasta pisteestä saa.

Mutta kysyisin nyt, kun tässä lakiuudistuksessa on tämmöinen kohta "1.3 Valtakunnallinen tupakkalain valvontaohjelma", että mihin suuntaan tämä nyt käsillä oleva lakiuudistus tätä valvontaa vie. Osaisiko joku sosiaali- ja terveysvaliokunnasta kertoa tästä enemmän? Heikentääkö se vielä paikallista myyntiä, vai löysääkö se tätä lainsäädäntöä?

20.21 **Eeva-Johanna Eloranta sd:** Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä savuttomien tupakkatuotteiden myynnin ja maahantuonnin kiellot rajataan koskemaan purutupakkaa, nännuuskaa ja suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa, jotta tupakkalaki vastaa EU-komission tekemää päätöstä.

Tähän esitykseen liittyy yksi huolenaihe elikkä se, että Suomessa saattaa nyt sitten tulla myyntiin uudentyyppisiä, innovatiivisia tupakkatuotteita, jotka ovat omiaan vetoamaan erityisesti lapsiin ja nuoriin, ja tämä on sellainen seikka, johon on tärkeää sitten valiokuntakäsittelyssä paneutua ja miettiä ratkaisuja sille, että lapset ja nuoret eivät alkaisi näitä tuotteita käyttämään.

20.21 **Mikko Kärnä kesk:** Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten edustaja Eloranta puheessaan totesi, tällä esityksellä voimassa olevassa laissa säädetyt savuttomien tupakkatuotteiden myynnin ja maahantuonnin kiellot rajattaisiin Euroopan komission päätöksen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 106/2016 vp

mukaisesti koskemaan purutupakkaa, nenänuuskaa ja suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa. Näihin mahdollisiin muihin savuttomiin tupakkatuotteisiin ei ehdotetussa laissa kohdistu erityisiä rajoituksia. On edelleen määrittelemättä, mitä nämä muut savuttomat tupakkatuotteet sitten mahdollisesti voivat olla. Tätä asiaa täytyy varmastikin valiokuntakäsittelyssä pohtia hyvin tarkkaan. Tämä lakiesitys ei myöskään rajaa omaan käyttöön tapahtuvaa maahantuontia. Tämän lain mukaisesti jokainen saa tuoda maahan yhden kilon näitä esityksessä mainittuja tuotteita yhden vuorokauden aikana.

Arvoisa herra puhemies! Haluan tässä kuitenkin käyttää mahdollisuuden ja todeta suussa käytettävästä nuuskasta seuraavaa:

Mielestäni oli vakava virhe silloin, kun Suomi liittyi Euroopan unionin jäseneksi, ettemme hankkineet poikkeusta naapurimaamme Ruotsin tavoin nuuskan myyntiin. Kaikki käytävissä oleva tutkimusnäyttö nimittäin osoittaa, että nuuska on terveydelle huomattavasti vähemmän haitallista kuin tupakka. On hämmäntävää jopa, että meillä perusteltiin kieltoa suusyöpävaaralla, vaikka tutkimukset Ruotsissa osoittavat, että vaikka Ruotsissa on maailman eniten nuuskaajia väestössä, niin siellä on maailman pienin suusyöpän esiintyvyys. Itse asiassa tämän seurauksena Ruotsissa nuuskarasioista poistettiin varoitustarrat siitä, että nämä tuotteet aiheuttaisivat syöpää, koska siitä ei ole minkäänlaista tutkimuksellista näyttöä. Totta kai on ihan selvää, että mistään terveystuotteista me emme puhu ja näiden tuotteiden käyttö saattaa vaarantaa käyttäjän terveyden vakavasti.

Nuuskaa kuitenkin käytetään Suomessa paljon. Sitä tuodaan maahan paljon, ja erityisesti maahantuontia tapahtuu Lapissa, josta olen täällä edustajana. On arvioitu, että harmaan talouden piirissä olevasta nuuskasta menetämme 26—42 miljoonaa euroa vuosittain valmisteveroina, ja tässä luvussa ei tietenkään ole mukana laillisesti omaan käyttöön tuotu nuuska. Varovaisestikin arvioiden voidaan todeta, että me menetämme vuodessa satojen miljoonien eurojen verotulot, koska nuuskan myynti ei ole Suomessa sallittua. Haluan kysyä: onko meillä todella tähän varaa? On huolestuttavaa, että kun verotulot valuvat naapurimaahamme Ruotsiin, niin Suomen vastuulle jää tässä tapauksessa ainoastaan haittojen hoitaminen.

Olen sillä kannalla, että asiasta tulisi käydä aktiivista keskustelua Euroopan unionissa ja pohtia, että kun kerran Ruotsilla tämä erivapaus on ja kun kerran Ruotsi tällaisena nuuskamekkana esiintyy, josta niin norjalaiset, tanskalaiset kuin suomalaisetkin käyvät nuuskatuotteensa hankkimassa, niin olisiko paikallaan, että myös näissä maissa nuuskan myynti voitaisiin sallia eikä myöskään vähiten sen takia, kuten aiemmin totesin, että nämä terveyshaitat nuuskassa on todettu huomattavasti vähäisemmiksi kuin tupakassa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.